

Ympäristöministeriö
kirjaamo@ym.fi

10.9.2018

Lausunnon antaja: Suomen Tuulivoimayhdistys ry
Aihe: Ruotsin merialuesuunnitelmaluonnokset
Viitteenne: VN/3218/2018

YLEISTÄ

Suomen Tuulivoimayhdistys ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Ruotsin merialuesuunnitelmaluonnoksista (Pohjanmeri, Itämeri ja Pohjanlahti). Lausunto on annettu pääsääntöisesti suomenkielisten tiivistelmien perusteella.

Merituulivoimavoima on tulevaisuudessa merkitykseltään kasvava energiantuotantomuoto, sillä teknologisen kehityksen myötä sen kustannukset laskevat nopeasti. Merituulivoimalla on vahvasti rajat ylittävä ulottuvuus, ja valtioiden yhdessä koordinoimista hankkeista on hyviä esimerkkejä esimerkiksi Tanskan, Ruotsin ja Saksan alueilta. Laajat, eri toimijoiden yhteiset hankkeet mahdollistavat kustannustehokkaan laajamittaisen merituulivoimarakentamisen avomerelle, joten asian painokas huomioiminen merialuesuunnitelmissa on tärkeää.

HUOMIOITA MERIALUESUUNNITELMALUONNOKSISTA

On kunnioitettavaa, että suunnitelmaluonnoksissa huomioidaan uusiutuvan energian hankinta kansallista etua palvelevana merkittävänä merialueen käyttömuotona, ja että merituulivoiman osalta myös positiivisia ympäristövaikutuksia on tuotu esille. Toisaalta, kunnianhimoisten merituulivoiman tuotantotavoitteiden saavuttaminen vaatii rohkeaa otetta alueiden varaamisessa energiantuotannon käyttöön.

On hyvä, että eri toimintojen ristiriitaiset tarpeet tarkastellaan rinnakkain, ja jätetään mahdollisuus esimerkiksi teknologisen kehityksen myötä muuttaa ensisijaisia käyttömuotoja esimerkiksi maanpuolustuksen tarpeista energiantuotantoon. Ensisijaisen toiminnon valitsemiselle kullakin alueella on jätettävä merkittävän paljon tapauskohtaista harkintaa, koska yleistason suunnitelmana

merialuesuunnitelmat eivät ole tarpeeksi tarkkoja osoittamaan tietyn alueen todellista soveltuvuutta esimerkiksi merituulivoimapuiston rakentamiseen.

Itämeren merisuunnitelmaehdotuksessa on huomioitu rajat ylittävä yhteistyö merituulivoiman osalta Tanskan, Saksan ja Puolan kanssa. Suomen Tuulivoimayhdistys toivoo, että sekä Ruotsin että Suomen merialuesuunnitelmissa tutkittaisiin ja tuotaisiin esiin mahdollisia sijaintikohteita myös Ruotsin ja Suomen välisille merialueille sijoittuville merituulivoimahankkeille, jopa talousaluevyöhykkeelle. Mahdollisten tulevien siirtoyhteyksien kulkureitit tulisi huomioida alueiden valinnassa. Siirtoreittien varrelta tulisi etsiä merituulivoiman tuotantoalueita, joille eri maiden toimijat voisivat rakentaa tuulipuistoja yhdeksi kokonaisuudeksi, kuten Itämeren lounaisosassa Kriegers Flakissa Saksan ja Tanskan talousvyöhykkeen tuntumassa (Ö285). Toisaalta, jos merialuesuunnitelmiin merkitään laajoja tuulipuistoalueita kauas rantaviivasta, olisi hyvä selvittää mahdollisen uuden valtakuntien välisen siirtoyhteyden sijoittumista samaan kokonaisuuteen. Maiden luvituskäytäntöjen erot tulee huomioida ajoissa, tai keskittää rakentaminen talousaluevyöhykkeille, joilla luvittaminen on suoraviivaisempaa.

Euroopan komission vetämän BEMIP (Baltic Energy Market Interconnection Plan) –aloitteen tarkoituksena on selvittää Baltian alueen merituulivoimapotentiaalia, siirtoverkkotarpeita, energianhuoltovarmuutta ja Baltian alueen sähköverkkojen yhdistämistä Keski-Euroopan sähköverkkoon. BEMIP:issä tehty työ tulisi huomioida myös merialuesuunnittelussa energianhuollon osalta. Samoin EU-rahoituksella toteutetun Baltic InteGrid- projektin (<http://www.baltic-integrid.eu/>) arviot merituulivoimasta ja siirtoyhteyksien varrelle sijoitetuista merituulivoimapuistoista (meshed grid) kannattaa huomioida aluesuunnittelussa.

Pohjanlahden merialuesuunnitelmaluonnoksessa tuodaan esiin ehdotuksena merituulivoimaloille 10 km kategorinen etäisyys rantaviivasta kielteisten vaikutusten minimoimiseksi. Suomen Tuulivoimayhdistys haluaa korostaa, että sijaintiympäristöjen ja alueiden käyttötapojen vaihtelevuuden vuoksi tapauskohtainen huolellinen sijoituspaikka-arviointi on aina kategorisia etäisyyksiä parempi lähestymistapa. Merituulivoimassa etäisyys rannasta lisää verkkoliitynnän kustannuksia, eikä hankkeita tulisi pyrkiä kategorisesti sijoittamaan mahdollisimman kauas

rantaviivasta. Vaikka Saksassa merituulivoimaa sijoitetaan talousaluevyöhykkeelle avomerelle, on Itämerellä tilaa myös lähemmäs rantaviivaa tapahtuvalle kehitykselle.

LOPUKSI

On erittäin tärkeää, että suunnitelmissa huomioidaan merituulivoiman nopeasti kehittyvä teknologia ja laskeva kustannustaso. Rajoittavuuden sijaan merialuesuunnitelmien tuleekin olla lähestymistavaltaan sallivia ja mahdollistavia merituulivoiman osalta, sillä teknologinen kehitys voi jatkossa mahdollistaa rakentamisen myös sellaisiin kohteisiin, joihin rakentaminen ei ole mahdollista nykyistä teknologiaa käyttäen. Puhtaan energian tarve on jatkossa joka tapauksessa kasvava. On tärkeää, että Suomi ja Ruotsi koordinoivat merialueidensa suunnittelua toistensa ja Itämeren alueen maiden kanssa, jotta suunnitelmat jättävät mahdollisuuden rakentaa suuriakin merituulivoimakokonaisuuksia jopa talousaluevyöhykkeille, mahdollisesti uusien siirtoyhteyksien varrelle.

Kunnioitavasti,

Marja Kaitaniemi
Puheenjohtaja
Suomen Tuulivoimayhdistys ry

Anni Mikkonen
Toiminnanjohtaja
Suomen Tuulivoimayhdistys ry